

„АМЭРЫКА“, ЯКУЮ АДЧЫНІЎ ЧАШНІЦКІ ПОП.

СЕМ ТЫСЯЧ КРЫЖОЎ І ПАЎТАРА МІЛЬЁНЫ РУБЛЁЎ ЗА ЦУДА.

ВЧК--ДПУ.

Тэтымі дзямі споўнілася 10 год са дня арганізацыі ВЧК--ДПУ, гэтага перагата вяртаўніка заваў Кастрычнікавай рэвалюцыі.

У дні, калі пралетарыят, захапіўшы ўладу ў свае рукі, пачаў будаваць новы апарат новай улады—пачалі наступаць ворагі.

Маладая савецкая краіна аказалася ў жаласным, крывавым кола пінатнікіх франтоў.

Ледаваць і ліквідаваць ўсе контр-рэвалюцыйныя саботажніцкія сёрыбы і дзейнасць па ўсёй Расіі, з боку якога-б там дым па выходзілі; 2) Адаць суху рэвалюцыйнага трыбунаду ўсіх саботажнікаў, контр-рэвалюцыйнаў і выправаваць іх бароды з імі.

Гэтыя тры выразныя літары ВЧК--ДПУ ўпісалі шмат слаўных, незапамятных старонак у гісторыю барацьбы за выратаванне Кастрычніка.

Не ВЧК--ДПУ з боку ворагаў прайшоў класны сызыжок найбольш абвешчавання, праца ВЧК--ДПУ абвешчана паміж пачатку і брахі.

Але падарма ёсць прыказка: «Калі ворагі нясе хваляць, дык треба паглядзець, ці не наробіў а глупства».

Ворагі нас—нашу ВЧК--ДПУ—ва хваляць таму, што чысты поўнасьцю выконваюць свой рэвалюцыйны абавязак, выконваюць волю пралетарыяту.

У цяжкіх дні, калі вораг пасядаў на Савецкі Саюз, таа Ленін гаварыў:

«Контр-рэвалюцыйныя, саботажнікі гэта—атроды, купленыя буржуазіяй, якія засыпае падарункамі сабоціруючых чыноўнікаў, абвешчваючых барацьбу з Савецкай уладай у гонар панавання рэакцыі. Тое значыцца, што народ з плача рубіць саліскі і рабочыя сакарамі буржуазію, гэта значыцца ім даецца сапраўдны святлопрастаўленне і беспанавотнай лібэліз усяго. Калі ім вільна ў чым небуць, дык гэта ў тым, што мы былі вельмі гучныя, вельмі добрапрадачы ў адносінах да страпання на сваёй адрэчэння прадстаўнікоў буржуазна-імперыялістычнага ладу».

Многа большавікоў і комсамольцаў аддалі сваё жыццё за рэвалюцыю, амагаючыся ў шэрагах ВЧК--ДПУ.

Комсамольская арганізацыя павінна вучыцца на слаўных чыноўных традыцыях, вучыцца, як треба абараняць і ахоўваць сваю краіну.

Гарачае братэрства прыняццё ў ўтонным вяртаўніком Савецкага Саюза—ад Ленінскага Комсамолу Беларусі.

Дзесяцігодзьдзе ВЧК-ДПУ.

Пад кіраўніцтвам камуністычнай партыі рабочая класа, суцэльна з працоўным саюзствам скінула ў Кастрычніку 1917 г. ўладу буржуазіі і папоў і іх прыхаваньні—афіцэрства, кадэтаў, асераў і міншавікоў. У першыя дні Кастрычніка, усе контр-рэвалюцыйныя прытэілася. Але не паспела рабочая класа пераважыць рані пасыла Кастрычнікавай баб, як ворагі рэвалюцыі пачалі ўзнімаць галом і пасягаць на дыктатуру пралетарыяту.

Уладзімір Ільіч, прадбачачы, што рэвалюцыйнае пагражае небясека з боку ўрастання контр-рэвалюцыі, па адным з пасаджанаў Саўнаркому прапанаваў утварыць орган, здольны весці рашучую барацьбу проці імшэжнікаў. І ў 1917 годзе 20 снежня парадзілася Усёрасійская Надзвычайная Камісія, а ка часе гэтага бязбога аргану быў пакінуў Фелікс Эдмундавіч Дзяржынскі, чыёрды і адным пралетарскай рэвалюцыі большавік. Гэта прызначэнне павяло адраджаць духу і навір-важныя працы ВЧК. Імяна Дзяржынскі, як рэвалюцыйнаў, вынесішы ўсе цяжкія падпалы, прайшоўшы ссылку і турмы, чапавы, напачатку арганізацыі адольнасьці і жаласную перапарушную волю, мог сабе апраўдаць на пасу старшынні ВЧК.

ВЧК--ДПУ—нараючы меч пралетарыяту бязлітасна абрушваўся на галом тых, хто пасылаў пасягаць на дзяржаву Кастрычніка, на дыктатуру пралетарыяту, на Савецкую ўладу і на вылі сацыялістычнае будаўніцтва.

За тры гадзі працы аргану ВЧК (перыод грамадзянскай вайны) выкрыта і ліквідавана вялікая колькасць шпёньскіх арганізацый і саагвардзёніх заагараў.

Ім, напрыклад, «Усёрасійскі манархічны саюз», «Нацыянальны Центр» і іш. Сваёй мэтай гэтыя арганізацыі ўсталі знішчэнне савецкай ўлады і ўстааўленне манархіі.

Тав. Мешыніні, старшыня ДПУ СССР.

З буйных паўстанняў, неўмыслна паўстаўшых у СССР і з вялікім напружаннем ліквідаваных, треба адзначыць Яраслаўскае і Кіаўшчэскае. Загавор па Чырвонай Горцы, як раз тады, калі дзяржаўная армія падыходзіла да Арла, а юдэніцкая белая армія да Ленінграду—паграбаву вялікай напружанай сілы для ліквідацыі гэтага пагавору.

Пры ліквідацыі ўсіх, названых вышэй контр-рэвалюцыйных арганізацый, якіх вылілі сваю непоручную чыёрды і рэшучасць, суровасць і строгасць да сябе.

Так ажыццэўляліся слаўныя героічныя старонкі ў гісторыі ВЧК у перыядграмадзянскай вайны. Калі ў 1922 г. паграва небясека да некагараў меры мінвала, ВЧК была пераіменавана ў Дзяржаўную Палітычную Управу.

„Маліцеса і вайны ня будзе“

(Чашнікі, Віцебская акруга).

Надходзіў Кастрычнік...

Усе рыхтаваліся да свята. Кожны стары і малы радаўся, гадзячы, што прайдзеныя ляхы, падмаюваў сваю радасць простымі фактамі палашэння жыцця свайго, з аздаў успамінаў былых царска-пеліскіх парадаў.

Глядзеў снадзішка на ўсё гэта чашніцкі поп, касіўся, задумлена чухаў пяцёркай валасатуу патыліцу і думаў. Не пра тое думаў, што вось каліжы надходзіць, у хвае прыбыўца парастак і курай, у калі—сала і каўбас. Поп думаў, што-б ужыць такое, каб хоць частачку вірыць сабе—у паркву—ранейшай арміі «парафіян». Было пудна напу. Яго аблітае горка-сладкімі слязьмі сэрца губляла рытмічнасьцю агароту крыж: то стукала з хутасцю кулігетных стрэль, то прыціхала, як у паміраючага чалавека.

Надмаўса чашніцкі поп прапанаві ў паркве чытаць. З якоў тым распахча? Што больш хваляе сядзі?

Вайна. Яна зусім знішчала тысячы людзей, які прымушала сядзі часьцей паводваць паркву, больш мільяна, абіраць больш ахвяраваньняў для малабнаў аб міру.

Прарыўшы кучы сабраўшыхся старых баб і дзедоў «цару выбеші» і «отча наш», поп паглядзеў сваю рыжыватую бараду, валаску абвешчана цым валос за пачынае вуні і пачаў:

— «Шаноўны народ! Мы прычыкі давай свайго носу нічога ня бачыць. Вы напачеся там у сваіх хатах, ператава-

равае мінашто дар божы—хлеб, і думаеце, што ўсюды пануе лад і спакой. Узглянеце на большавікоў сваіх, якіны навуваюцца вайнай справе, якіны рыхтуюцца да вайны. Нам—мірнаму народу—вайна пагражае».

Народ! Заклінаю вас імен усявышняга маліца і маліца! Толькі шчырай апаканай слязьмі і крываёй малітай, выказамай у храме божым, мы заробім ад усеагучага пашану і ласку!»

Прамора цягнулася доўга, ілюстравалася папоўскім «госпаді памілуй», «падай госпаді», «слава ўсывышняму».

Яшчэ ў паркве засала ў галаву Мікіты крупішка пераважасці ў тым, што поп хаўсць. Ён і ў паркву прышоў толькі так сабе, па ўсёй выпадку.

Вышаў ён з сваёй бабай з парквы і погляд яго прысцяпаватых вачэй оуныціўся на сьвінне кляб, дзе дрыжэ ад летру дзедок: «Капіталісты рыхтуюцца задушчы нас вайным нападам. Працоўная моладзь павінна ўмоць ааараняць краіну Саветаў».

«На пачыні комсамольскіх вайсковых гуртоў над каманду «цыт!.. дыт!.. лавы!..» выстукваў нагачі чоткія такты.

Глядзеў па іх Мікіта з радасцю, абыло пра ўсе велькі папоўскія, і алаша на сваю старасць... на тое, што ён ужо заран на можа паране з комсамольцамі абуцацца перамагачы імперыялістых.

З. Гар.

„Матка божая так вялела“.

Аб цудах і фокусах.

Каб леш прыцягнуць народ да веры ў бога, намы выдумваюць усялякія цуды і фокусы.

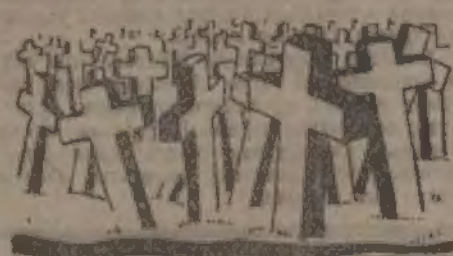
Асабліва гэтай манера ўпучненія салістну веравання ў бога распаўсюджана на пёсках. Вось цуда, якое адрылася ў вёсцы Галічаны, Магілёўскай акругі, Падольскай губерні.

28-га ліўня 1923 году пастух Якаў Мысік упадзеў адначынаў у калодзежа са сваім стадам. Да калодзежа надмаўса мясцовае селяніна Юзафа Алаўчу. Напачынае вада, яна сказала пастуху: «Варта-б тут паставіць вялікі крыж, каб леш бачыць калодзеж».

Увечары пастух прышоў да старшынні парквоўскага савету вёскі Галічаны і сваёю, што спаткаў калі калодзежа «крэпную» жывану, якая прасіла паставіць калі калодзежа крыж. Аб гэтым пачыцілі чуткі па ўсёй вёсцы, па ўсёй акруге.

Але з другіх вёсак на готыя калкі ніхто не адружыўся. Тады парквоўм савет вёскі Галічаны паслаў пастуха Мысіка агітаваць, ён ха-даў па пёсках і гаварыў, што да яго

зьявілася божая матка і прасіла паставіць калі калодзежа крыж.

Вырасла 7.000 крыжоў.

Агітацыя арабіла сваю справу. Са ўсёй Падоллі ішлі сьляны з крыжамі і падарункамі. На невялікім пляцы ў 3 дзесціцы неўзабаве выраста 7 тысяч крыжоў.

А пастух Мысік, які ўсё гэта выдунаў, сядзеў калі калодзежа, яму паслі дэры, палана і рукі. Папы па чарзе сажылі калі калодзежа малабны, тут-жа гандлявалі сьвечкамі, ладамам, абразамі. З розных абсак прыходзілі хворыя шукаць сьвяленія, разнісілі заразу, перадавалі пранцы здаровым.

Выганім бога з быту!

Хто ў наго паграў багоў?

Рэлігійная абрадаць ахаліла ўсе бакі чалавечага існавання. На працягу тысяч гадоў, пры актыўным падтрыманьні пануючых класаў, было дасягнута гэта габэеае пранікненне рэлігійнасьці ў народныя масы Рэлігійнасьць зводзіла да выконвання пэўнага колькасці абрадаў, механічных, несвядома выконваемых дзеяў. Вырасішы з гаспадарчых умоў існавання людзей многа тысяч гадоў таму павад рэлігійнага сьвятла, азначі, абразы, узаконены рэлігія. «Паганскі» багоў царква абвешчала сваімі, перамяшчышы толькі шыльд, — «паганскія» сьвятлы яна арабіла сваімі сьвятламі, «паганскія» абразы—сваімі абразамі.

Калі моляцца.

Кастрычнікавая рэвалюцыя моцна падарвала ўплыў рэлігіі, падарваўшы гадней за ўсё эканамічную нугатнасць рэлігійных арганізацый. Рэлігія выгнава з грамадзкага жыцця, з школы, з грамадзкіх устаноў. Але цяжкі выгнаў рэлігію з быту, з штодзённага жыцця. У 6 цо рэлігія трымаецца на афрандэсці, на забаваня, галоўнае, на эканамічнай кезабысечанасці сотан мільёнаў людзей, дзякуючы чаму па-

ляеца на толькі паўпучненасць у заўрашніх дні, але і адначына, усе-сяленні ня бязваць паміма царкоўнага сьвятла, паміма царкоўнага ілюбу, паміма царкоўнага тэатру.

Палітэны ўмоў існавання прапоўных, якіх нагчымы толькі пасыла Кастрычніка, уяўдзеньне ўсеагульнага навування, культурнае будаўніцтва, запаўненне быт новым зьместам і нанаткова выціскае рэлігійнасьць з быту. Рэвалюцыя жаа вазіварны штуршок у гаты валамку Зышх лоух мільёну піонраў—гэта вялікі кавалак новага быту. Два мільёны комсамольцаў, профсаў, культурны арганізацыі, шэфскія таварыствы, якія прэцуюць пад кіраўніцтвам кампарты, вьзвужаюцца вадзёнымі падрыўнікамі рэлігійнага быту.

„Зараз новыя правы“.

Вялізарны арох, абрэсы рэвалюцый, вялішоў свой адбёты ў народнай творчасці, у песьнях, у прыпеўках.

Зараз новыя правы, на ўраба вячэлка.

У сьвешчэнах за оталом

Толькі расьвешчэна

Барацьба за новы быт ёсць штодзёна-ная барацьба з абрадаць, з узарані-

Цуда за паўтара мільёна рублёў.

На ўсё гэта сьляны страцілі паўтара мільёна рублёў. Урошце, уся кампанія з пастухом Мысікам была выкрыта і справа перададзена ў суд.

І наогул за апошнія гадзі велькі шнога цудаў здараецца. Нява амаў півочнага павету на Савецкім Саюзе, дэ-б не абнаўляліся абразы. Справа робіцца проста: кладуцца спаць, а раніцой—о, цуда! Абразы абнавіліся. Але заўсёды пась л дзланьня высьвятленца, што гэта зроблена «рукамі». Як?

Папы спраўлялі малебны.

Спасобаў шнога: ахварбоўка, падчыстка і іш. А чуткі аб абноўленых хутка распаўсюджваюцца. Пачынаецца як са ўсёмі цудамі, калі аб сьвешчэнах, палажваюцца малабны, а пры аспрыячым вьпадку ворагі Савецкай улады кэсартуюцца вялікі напльну народу для контр-рэвалюцыйнай агітацыі.

Наму цуды патрэбны.

Да чаго ўсё гэта зводзіцца, навошта такіх шукі рабіць, па што людзей абманваць?

Цуда ісафатавай Даліцы (так павялі тую даліну ў вёсцы Галічаны, дзе паставілі 7 тысяч крыжоў) абвешчана пры такіх умовах. У вёсцы Галічаны ішла барацьба з-за 90 дзесціцы аямі. Бараньба валаае паміж кулацкімі і бедняцкімі. Пасля доўгіх спрэчак, готыя 90 дзесціцы Савецкай ўлада перадала бедняцкім.

Тады кулакі пайшлі на другую хітрасць: паранілі сьнярыстаў ценнату беднякоў.

— «Чого нам сварыцца і спрачача, навошта падзяляцца на нулакоў і беднату, забудзем разлад, усяроўна надыходзіць манец сьвету».—казалі кулакі.

Для таго, каб адцягнуць беднату ад барацьбы за аямі, кулакі разам з пачыні пусьцілі чуткі аб цудах калі калодзежу. Іны халелі абдурчыць беднату цудамі і самі выграбастаць аямі.

На цароткі час гэта кулаком удалося. Але потым сьвяне ўбачылі, што ім галаву марочаць і напрасілі належны арганізм аб перадачы справы ў суд.

М. Шыман.

шымі і ўвайшоўшы ў прывычку рэлігійнага веравання, дзямі. Барацьба за выціскае рэлігійнага сьвятла з быту азначае ўважлівую падрыхтоўку і разумнае прывадзеньне рэвалюцыйнага сьвятла ў.

Грунтоўнае ўпрыгожаньне памашкальнага да рэвалюцыйнага сьвятла, абноўна вопраткі дзяцей, рашучыя забавы ў сьвята рэвалюцыі—такімі шаамамі рэлігійнага абрадаць будзе паступова выганяцца, зьніжаць з быту. Супроць пачыства ў рэвалюцыйнага сьвятла, супроць куліганства! Барацьба за новы быт—ёсць

барацьба за лепшыя ўмовы існавання

для соцян мільёнаў людзей, за раўнамернае чаргаваньне працы з адпачынкам, за карыснае скарыстаньне часу, за чыстагу ў памішаньні, чыстагу мовы, за вывадзеньне жывчых, за ўсеагульную граматы. Усё гэта немагчыма на ўмовах капіталістычнага грамадства, дзе мільёны людзей эксплаатуруюцца фабрыкаў, заходзяць у нагрозе фэспрацоў, дзе лым аымшаны быць вяшчэмавыні, і дзе аднымі благам для іх апрадэцара гаралы і царка.

За 10 год рэвалюцыйнага дыктатуры ў Расіі, рэлігіі, якіх існавалі тысячы гадоў, пачынаюць адавацца. Вызвалення ад капіталістычнага рабства рабочыя і сьляны пачынаюць вызваляцца і ад улады рэлігіі.

Ш. М.

На пушчаю ў ачэйку.

